

Tijdschrift voor Tandheelkunde

OCTOBER 1934

XLI JAARGANG AFLEVERING 10

IDEALISME

Wanneer men, ouder wordende, de neiging krijgt om zaken en personen in breeder licht te gaan beschouwen en tusschen beiden verband te gaan zoeken, dan is de huidige tijd niet altijd geschikt om het optimisme voor de toekomst te behouden, dit te minder wanneer men — stammende uit de vóór-oorlogsche periode — de veranderingen gadeslaat in het doen en denken van de hedendaagsche samenleving, wat men dan gemeenlijk aanduidt als „de mentaliteit van de jongere generatie”!

Of dit nu geldt de gedragingen van politici of van den handel, van financiers of academici, van landen, groepen of individuen; hetzelfde beeld beheerscht onmiskenbaar de situatie: het eigenbelang, in het gunstigste geval, het grèèpsbelang!

De ideeële waarden, waarmede men een twintigtal jaren geleden nog waande, cultuur en beschaving te kunnen opvoeren tot hooger geestelijk en zedelijk peil, tot heil van mensch en menschheid, worden heden ten dage veelal beschouwd als een der dwaasheden van het verleden waarmede voorgoed is afgedaan en het toekomstig heil van mensch en menschheid wordt thans liever gezocht in een sacré-egoïsme, waarbij de bovenbedoelde oudere zich met verbazing afvraagt, wat voor soort „heil” dit dan wel zal wezen.

Moge dit al een ongewone verzuchting zijn in een tandheelkundig periodiek, te ontkennen valt niet, dat die moderne mentaliteit ook òns beroep niet is voorbijgegaan en dat het tandheelkundig beroeps- en vereenigingsleven daarvan de duidelijke sporen begint te vertoonen.

Eén van die sporen — en dit verschijnsel is niet alleen nationaal, maar internationaal en beperkt zich allermintst tot de tandheekunde — is, dat ondanks de sterke toename van het ledental der verschillende vereenigingen, er met stijgende ongerustheid gezocht wordt naar degenen die straks de leiding zullen kunnen en willen overnemen; de gesignaleerde mentaliteit voelt meer voor de kritiek dan voor den arbeid, schuwt verantwoordelijkheid en vindt werk dat men kan vermijden een dwaasheid, die men aan anderen moet overlaten. Men eischt een dictator of verlangt vèrgaande democratie, maar steekt bij voorkeur geen hand uit om zèlf iets te doen, hetzij in de eene of in de andere richting!

Men begrijpt niet meer, dat arbeid als zoodànig voldoening kan schenken, ja behóórt te schenken en dat opbouwend werk in gemeenschap met gelijkgezinden een bevrediging kan geven, die het leven voller en rijker maakt.

De jongere vraagt wellicht smalend of nu hènsch die vorige generatie wel zoo anders was en is geneigd soortgelijke jammerklachten te beschouwen als een van de duidelijkste bewijzen van seniele aftakeling van de stumpers uit een voorbije tijd!

De dirècte aanleiding tot deze ontboezeming is het feit, dat wij in staat zijn een voorbeeld aan te halen, dat bewijst dat er onder die ouderen inderdaad schuilden, wier idealisme met de jaren nièt is heengegaan en die niet alleen met woorden, maar ook door dáden toonden, dat het hun ernst was met hunne principes!

Wij hebben hier het oog op een man, die ruim zes jaar geleden de praktijk vaarwel heeft gezegd en Amsterdam verlaten heeft voor het Zuiden van Frankrijk, waar hij geniet van zijn otium cum dignitate.

Die man is collega *A. A. H. Hamer*, voor een tiental jaren nog een der bekendste en invloedrijkste Nederlandsche tandartsen.

Wij leven echter snel en voor velen der jongeren is hij ongetwijfeld een onbekende, Zijn carrière is echter voldoende de moeite waard om even onder de loupe te nemen.

Na zijn tandarts-examen gaat hij naar Amerika en komt terug als D.D.S.; vestigt zich te Amsterdam en is na korten tijd een der bekendste tandartsen, die in het Ned. Tandheelkundig Genootschap vele jaren lang een der leidende figuren was, meerdere malen met eere den Voorzittershamer heeft gevoerd en ook nog tijd vond voor wetenschappelijk werk, dat meer dan eens ook in het buitenland de aandacht trok.

Als in 1914, na veel strijd, de Ned. Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde wordt opgericht, is het succes der eerste jaren voor een niet gering deel aan zijn voorzitterschap te danken en veel deed hij toen, waar slechts insiders iets van wisten.

Toen tijdens den oorlog de rubbernood ontstond, met veel ellende voor de praktijk der meeste collega's, eischte de N.O.T. een cautie voor een zéér hoog bedrag, dat niet gemakkelijk was te verkrijgen. *Hamer* stortte toen dit bedrag en heeft later van deze nobele geste heel wat moeite en verveling beleefd!

In 1928 legt hij de praktijk neer. Meer dan eens had hij in voordrachten en causerieën de nadruk gelegd op het feit, dat een van de groote voorrechten van het praktijk doen, de omgang was met de patiënten, die men tot zijn vrienden behoorde te maken, wilde men op de juiste wijze praktijk uitoefenen.

Dat dit geen phrase was, werd bij zijn heengaan bewezen. Schrijver dezes heeft toevalligerwijze kennis kunnen nemen van vele der brieven tot *Hamer* gericht, van patiënten uit alle deelen des lands, waarin spijt werd uitgedrukt over het heengaan van den vertrouwden tandarts, maar nog véél meer tot uiting kwam, weemoed om het verlies van een vriend!

Een aantal van de meest bekende Amsterdamsche ingezetenen vormden een Commissie om hem te huldigen onder voorzitterschap van *Dr. C. J. K. van Aalst* en namens de patiënten werd hem een zeer aanzienlijk bedrag geschonken, bestemd voor een aandenken.

Hamer, dit geschenk aanvaardende, deelde mede *het te zijner tijd te zullen bestemmen voor een nuttig doel op tandheelkundig gebied!*

In het zonnige Zuiden heeft hij sindsdien van uit de verte het tandheelkundig leven in zijn vaderland gevolgd. En op een goeden dag las hij van de *Stichting* in het leven geroepen door de *Vereeniging van Nederlandsche Tandartsen*, bedoeld als stimulans voor Nederlandsch wetenschappelijk tandheelkundig streven. Zijn besluit was genomen. Hij liet deze Vereeniging — waarvan hij als oudere nimmer lid was geweest — weten, dat hij het hem destijds geschonken bedrag bestemde voor het kapitaal van deze Stichting en dat hij hoopte in de toekomst wellicht nog meer te kunnen doen!

Deze daad, voorloopig uniek in de annalen der Nederlandsche tandheelkunde, zou zonder twijfel gepubliceerd zijn met dank aan den milden gever.

Wij hebben ons echter niet kunnen weerhouden het in dézen vorm te doen, omdat wij het gebruiken wilden als een bewijs voor de stelling, in den aanvang geponeerd.

Zelfs de „sneer”, dat een dosis ijdelheid vermoedelijk ook een rol speelt, is hier niet van toepassing, omdat de schenker, zóó ver weg is, dat zelfs het aanhooren van vriendelijke woorden en het enthousiast applaus van een vergadering hem niet ten deel zal vallen!

De man is zichzelf gelijk gebleven. Wij zijn overtuigd, dat zijn tijdgenooten, bij het ontleden van deze figuur, ook wel op fouten of tekortkomingen zullen kunnen wijzen (engelen zijn er gelukkig niet op deze aarde), maar enthousiast en idealist in en voor zijn beroep, was hij in den beginne en is hij aan het einde en waar hij kon heeft hij getracht die idealen te verwezenlijken.

Wij wenschen hem toe, dat hij van deze laatste goede daad, de vreugde moge beleven, voortgang te zien in de vorderingen der tandheilkundige wetenschap en vooral dat aan die voortgang de jongeren en de jongsten een werkzaam aandeel mogen hebben, gedreven door hetzelfde enthousiasme, dat hem en zoovele van zijn tijdgenooten in binnen- en buitenland heeft gekenmerkt!

N.